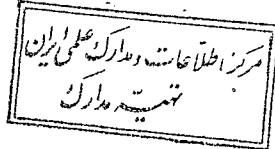

سیستم‌های بی‌ولی

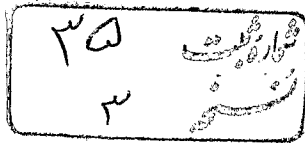
تحلیلی

(تطبیقی - فقهی)

کتابخانه تخصصی کوی دانشگاه امام صادق (ع)

باسمه تعالی

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده اقتصاد و معارف اسلامی

سیستمهای پولی

تحلیلی

تطبیقی - فقهی

پایان نامه کارشناسی ارشد پیوسته

استاد راهنما : حضرت آیه ۰۰۰۱ احمد آذری قمی

اساتید مشاور

۱- حضرت حجه الاسلام والمسلمین سید حسن مصطفوی

۲- جناب آقای دکتر مسعود درخشان

نگارش از : احمد شعبانی

دانشجوی کارشناسی ارشد پیوسته

رشته معارف اسلامی و اقتصاد

" دی ماه ۱۳۶۹ "

" باسمه تعالی "

دانشکده اقتصاد و معارف اسلامی مسئول مفاددی که نویسنده در این پایان نامه اظهار کرده

است ، نمیباشد .

۸۱۹

رساله حاضر تلاشی است در طریق ارائه تحلیلی، فقهی-تطبیقی از سیستمهای مختلف پولی، سعی نگارنده پیوسته معطوف این معنا بود تا حتی المقدور با تبیین حرم واقعی حرمت‌ربا به بررسی نظام عادلانه پرداختهای پولی با ملاحظه شرائط پولی عصر حاضر بپردازد...

بر ارباب علم و اصحاب حلم است تا با نظر لطف و عنایت خویش قلم عفو بر کاستیها و نارسائیهای این موجز کشیده و با تذکر و تذکار مولف را در جبران نقائص آن یاری فرمایند.

نگارنده بر خود فرض می‌داند تا بر اساس حدیث نورانی "من علمنی حرفاً فقد صیرنی عبداً" از کلیه سروران ارجمندی که در تنظیم و تالیف این رساله مساعدت داشته‌اند از جمله اساتید گرانقدر حضرات: آیه‌الله احمدآذری قمی و حجه الاسلام سید حسن مصطفوی و جناب آقای دکتر مسعود درخشان به مناسبت نکته سنجیها و راهنماییهای ارزنده‌شان صمیمانه و صادقانه تقدیر و سپاس بعمل آورد...

فهرست مطالب
 =.==.==.==.==.==.==

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	بخش اول : بررسی جهات افتراق سیستمهای پولی در تبیین نظام پرداخت های پولی :
	فصل اول : تعریف وملاکات اعتباریت پول
۱	تثوری مبادله
۴	پیدایش وپویش پول
۵	ویژگیهای انواع پول کالائی
۱۰	ظهور پول فلزی
۱۲	ملاکات مشترک پول فلزی وکالایی
۱۴	نقدین "طلاونقره" دوپول منتخب طبیعت
۱۵	ابن خلدون وانحصار پول در نقدین
۱۵	اما صادق (ع) وطبیعت نقدین
۱۷	تورم پول فلزی
۱۷	وزن وعیار نقدین وملاک اعتباریت پولی آنها
۱۸	غش در عیار روسیاست انبساطی در نقدین
۱۸	مبتکران سیاست انبساطی "تقلب در عیار"
۲۳	تطبیق دوسیاست انبساطی غش در عیار پول فلزی وکالائی
۲۴	"تومان" از قربان سیاست مذکور.
۲۶	بررسی ملاکات پولی در نظراقتصاد دانان پولی
۲۶	رواج عام ومقبولیت همگانی

صفحه	عنوان
۲۶	جعل و اعتبار پول
۲۶	مطلوبیت کالایی پول
۲۶	ارزش مبادله‌ای پول
۲۷	معادل همگانی بودن پول
۲۷	سندخواه بودن پول و
۳۰	تحلیل جایگاه و بررسی ملاکات طبیعی اعتباریت پول
۳۰	بعنوان قدرت خرید و معادل همگانی
۳۳	بعنوان مقیاس استاندارد در پرداخت عادلانه ارزشهای اقتصادی
۳۷	بعنوان ابزار تامین گریس انداز و ذخیره ارزشهای پولی
۴۲	بعنوان ابزار پرداختهای موجد پولی در شبکه اعتبارات عصرتورمی
۴۴	عدالت بعنوان تنها ملاک تضابط مقایسه در عرف قرآن و شریعت
۴۷	فصل دوم : پیدایش سیستمهای پول پایه فلزی سرازوی از مشکلات نظام پرداختهای پولی .
۴۷	سیستم نقدین بدون رابطه مشخص
۴۷	دومعیار " وزن و عیار " در تعیین ارزش پولی نقدین
۴۸	دومعیار " پول حساب و پول پرداخت " در پرداختهای پولی - در صورت تغییر ارزش نقدین .

۴۹	سیستم نقدین با رابطه مشخص
۴۹	شروط لازم سیستم در تشبیت ارزش و قدرت خرید نقدین
۵۰	امتیازات سیستم در حفظ ثبات ارزش و قدرت خرید پول
۵۳	صرافی یا آربیتراژ نقدین از معایب سیستم
۵۷	ظهور تنزلها یا رزشی و قدرت خرید نقدین علت عمده فروپاشی
۵۸	سیستم استاندارد یک فلزی پایه طلا
۵۹	مزایای سیستم در حفظ ارزش و قدرت خرید پول رایج
۶۲	شروط لازم جهت استاندارد کردن واحد پول پایه
۶۳	شرایط بین المللی لازم برای تحقق استاندارد طلا
۶۴	معایب سیستم در حفظ قدرت خرید واحد استاندارد پول
۶۷	قدرت پرداخت پول و صرافی بین المللی پس از جنگ اول
۷۱	علل فروپاشی سیستم و مشکلات برون زائی آن
۷۴	سیستم "نظام پولی برتون و دز تجلیگاه تعلیق ارزش پول
۷۶	دلار، پول تعریف شده و تبدیل پذیر به طلا
۷۷	حق و توی دلار در تصمیمات پولی
۷۹	مقایسه دو نظام برتون و دز و استاندارد طلا
۸۰	پایان عمر پشتوانه طلا و شناوری ارزی و تعلیق ارزش پولها
۸۵	بهره گیری ایالات متحده در پرتو دلارهای کاغذی با ارزش تعلیقی
۸۷	تغییرات ارزش پولها در چارچوب "توافق سمیت سونی—"
	"ارزش توافقی پول"
۹۲	آهنگ تورم و نوسان ارزش پول در نظام برتون و دز
۹۲	تاثیر سیاستهای تعلیق ارزش دلار در نظام پولی ایالات متحده

صفحه	عنوان
۹۴	سراب تعریف و تبدیل پذیری دلار به طلا
۹۷	پیوست (۱) S. D. R. آخرین علاج مشکل نظام عادلانه پرداختهای پولی عدول از پشتوانه طلا به "سبد پول" به منظور تضمین حفظ ارزش و قدرت پرداخت پول .
۱۰۳	پیوست (۲) دلارهای اروپایی
۱۰۷	فصل سوم : سیستم های پول کاغذی مظهری از مملکت "قدرت خرید پول"
۱۰۷	"چاو" اولین اسکناس که "مقبولیت عام" نیافت
۱۱۰	ارزش تعریف شده و تبدیل پذیر اسکناس به طلا
۱۱۲	ارزش هیوطی اسکناس در امتداد نزولی چهار اصل : پولی ، بورس ، نواز ، پلافون ، بانکی .
۱۱۵	تحولات ارزشی در واحد پول ایران
۱۱۶	تنزلهای رسمی در ارزش واحد پول ایران
۱۲۴	ارزش تعریف شده اسکناس اعتباری غیر قابل تبدیل
۱۲۶	سیستم نا عادلانه پرداختی در پرتو اسکناس تعریف نشده
۱۳۱	قدرت خرید "معیار" پرداخت های موجد و مدت داد در شرع
۱۳۲	"قدرت خرید" اسکناس منشاء اعتبار ارزش پولی
۲۳۳	"مثلی یا قیمی بودن" اسکناس با تکیه بر مملکت پولیت پول
۱۳۵	پول تحریری یا بانکی
۱۳۵	پرداخت های موجد ، سومین مرحله سیستم پرداختی تاریخ

۱۳۹	تئوری بجا دپول آزاد
۱۴۰	تورم درپول اعتباری و تحریری
۱۴۲	مالیات اجباری و تورم
۱۴۵	آثار حقوقی تورم و تنزل قدرت خرید پول
۱۴۶	"غرر" "جزافی" و مجهول المقدار بودن "درپرداخت موجدل - پولی در اقتصاد تورمی"
۱۴۹	ابهامات منطقی در تعریف و مفهوم پشتوانه پول
<hr/>	
بخش دوم : حریم حرمت ربا در تبیین خروج موضوعی جبران کاهش	
<hr/>	
ارزش پول در پرداخت های پولی از مفهوم ربا :	
<hr/>	
۱۵۸	فصل اول : ادله منع و ملاکات حرمت ربا
۱۵۸	ربا خواری در تمدنهای نخستین
	مصر ، روم ، حجاز ، یونان
۱۶۰	ربا خواری در ادیان سماوی
	یهود ، مسیح ، اسلام
۱۶۴	پویش از ربا خواری قدیم تا بانکداری جدید
۱۶۷	ربا در شریعت اسلام
۱۶۸	بطلان ربا از دیدگاه عقل
۱۷۱	تحلیل ادله تحریم ربا
۱۷۱	۱- آیا حرمت ربا به اعتبار قطع رابطه ثروت و کار است؟
۱۷۳	۲- آیا حرمت ربا به اعتبار عقیم و نازا بودن پول است؟

صفحه	عنوان
۱۷۳	۳- آیا حرمت ربا به اعتبار ترک اصطناع معروف است؟
۱۷۴	۴- آیا حرمت ربا به اعتبار ایجا اختلاف طبقات است؟
۱۷۴	* حرمت ربا به اعتبار طبیعت حقوقی آنست ولاغیر .
۱۷۷	ملاکات حرمت ربا و پرداخت های پولی ربوی
۱۷۷	۱- اخذ زیادتی و نفع
۱۷۷	نفع و انواع آن
۱۷۷	قیمت و مثل در قرض
۱۷۸	غیر مستنبطه بودن تشخیص مما دیق قیمی و مثلی
۱۸۰	اعتبار مثلثیت با ملاحظه تمامی غراض عقلایی و رغبات افراد
	کارشناسی بودن تشخیص مما دیق مثلی و قیمی
	قیمت و مثلثیت در قدرت خرید نقد در ایج در حال هیبوت مستمر ارزش ^{۱۸۱}
۱۸۳	غیر مستنبطه و عطفی بودن مما دیق مقیا ئیس در اوزان و مقادیر ^{۱۸۳}
۱۸۵	۲- ظلم و انظلام
۱۸۵	آیه ... لا تظلمون ولا تظلمون "مقیاس شرعاً خاص مشروعیت معاملات ^{۱۸۵}
۱۸۷	نتیجه گیری :
۱۸۷	"قدرت خرید پول " یوم الاقراض یا یوم التادیه
۱۸۸	تعلیق حکم ربای پولی بر موضوع مستحدث " قدرت خرید پول "
۱۸۸	ادله موضوعیت " قدرت خرید پول " برای اصدار احکام پولی
۱۸۸	۱- جهل به شمن " قدرت خرید " یا غرر و جزاف در معاملات پولی -
	موجله و مدت دار
۱۹۰	۲- ایقاع ظلم و انظلام در پرداخت های صوری و عددی پولی

- ۳- عدم ایفاء با لکیل وقسط در میزان در پرداخت های صوری پولی ۱۹۱
- ۴- عدم طلاق " اخذ زیادتی و نفع " در معیار " قدرت خرید پولی " ۱۹۳
- ۵- تعلیق مالیت پول اعتباری به " قدرت خرید " و تمامی اغراض عقلایی و رغبات افراد . . . ۱۹۵
- ۶- تنقیح مناط " بلامقیاس بودن " بیع مجازفهای در پرداختها پولی موجد ۱۹۷
- غرر و جزا فدر قدرت خرید پول اعتباری در نظر علمای اهل تسنن ۱۹۷
- غرر و جزا فدر عقود رایج در نظر امام خمینی ۱۹۸
- " جبران نرخ تورم " در پرداخت های موجد پولی در نظر شهید بهشتی ۱۹۹
- " جبران نرخ تورم " در پرداخت های موجد پولی در تصریح روشن آیت ا... شهید صدر . . . ۱۹۹
- ۲۰۲ فصل دوم : عدم تماثل ربا و بیع و ادله منع در توجیه بهره پولی
- ۲۰۲ آیه ا... قالوا انما البيع مثل الربا
- ۲۰۲ آیا ربح حاصل از بیع بسا نفع حاصل از رباست ؟
- ۲۰۵ آیا اضافه قیمت در بیع نسیه مثل اخذ زیادتی در رباست ؟
- ۲۰۷ آیا اجاره بهای سرمایه مثل نفع حاصل از رباست ؟
- ۲۰۹ آیا بین سود حاصل از عقد مضاربه و نفع حاصل از ربا فرق است ؟
- ۲۱۴ آیا سود تضمین شده در عقود شرعی مجاز است یا خیر ؟
- ۲۱۵ انواع ربای محرم
- ۲۱۵ ربای معاوضی
- ۲۱۵ جواز بیع و معاوضه مبلغی پول به بیشتر از آن در آراء فقهاء
- ۲۱۶ طریقت داشتن تکمیل و موزون و القاء خصوصیت موضوعی آنند و در ربای معاوضی .

صفحه	عنوان
۲۱۶	کیل و وزن طریقی کا شفا از توزین عادلانه در سیستم - پرداخت ها
۲۱۷	تفکیک بین قروض انتاجی یا تولیدی و قروض استهلاکی - یا مصرفی در نظر علمای مصر
۲۱۸	بررسی حکم به تجویز ربای نتاجی بر اساس آیات و روایات
۲۲۱	آیا دولت بمنزله پدر مردم است تا " لربا بین الولد و والده " ؟
۲۲۲	آیا بهره چیزی غیر از ربا است ؟
۲۲۳	۱- آیا پول سرمایه بوده و بسان سایر عناصر تولید میتواند تولید بهره کند و این غیر از ربا است ؟
۲۲۸	استحداث سرمایه داری و تغییر ماهیت پول به سرمایه مولد
۲۲۸	۲- آیا بهره بهای قبول مخاطره بوده و مغایر ربا میباشد ؟
	آراء فقها در اینکه آیا مخاطره میتواند بزار تکسب واقع شود ؟
	قول مرحوم شیخ نصاری در عدم جواز اکتساب بالمخاطره
۲۳۱	۳- آیا بهره میتواند بابت پاداش عرضه پول باشد ؟
۲۳۳	۴- آیا بهره بانکی عصر حاضر نیاز به اجتهاد جدید دارد یا خیر ؟
۲۳۵	۵- آیا ربا اخذ به اضعاف مضاعفه بوده و بهره غیر از آنست ؟
۲۳۸	۶- آیا بهره قسطی زشمن است که بابت اجل و زمان اخذ میگردد ؟
	غیر از ربا است ؟

(ط)

۲۳۸	بررسی اصل " للاجل قسط من لشمخ "
۲۴۲	آیا بهره‌آجاره پول بوده و مقایره با ریاست؟
۲۴۲	رای شیخ طوسی در تجویز آجاره پول
۲۴۳	رای شهید ثانی در تجویز آجاره نقدین
۲۴۴	تطبیق پول اعتباری بر احکام آراء فوق
۲۴۶	بررسی تعلق بهره بر نفس عمل اقراض
۲۴۷	بررسی بهره ور با در پرتو حیل شرعی بانکی

بخش سوم: معیار قدرت پرداخت پولی در پرتو تشویرهای پولی و استحداث

تورم پولی

۲۴۹	فصل اول: تحلیل ارزش حقیقی پول از دیدگاه نظریه پرداختان پولی
۲۴۹	وجود ربطی و معنای حرفی پول در نظام پرداختی
۲۵۱	طبیعت لاقتضای پول در نظر کلاسیک‌ها
۲۵۲	وظایف طبیعی، پول در نظر شهید صدر
۲۵۴	طبیعت نازایی پول در نظر استاد مطهری
۲۵۶	معادل همگانی یا مطلوب باعرض بودن پول از نظر غزالی
۲۶۱	نظریه ارزش پول اعتباری در اعتقاد تشویری پرداختان مقدار پول
۲۶۱	اسکناس غیر قابل تبدیل و قدرت خرید آن در نظر ریکاردو
۲۶۳	تورم پولی و قدرت خرید آن در نظر دیوید هیوم

(ی)

صفحه	عنوان
۲۶۴	"اصل پولی" یا سیستم نقدین "یادگار وحشیانسه" در نظر جان لا .
۲۶۴	"اصل بانکی" یا سیستم اسکناس اعتباری "پیا میران" کلاهدار " در نظر ما رکس .
۲۶۵	سطح عمومی قیمت ها " قدرت خرید پول " در نظریه مقداری ریکاردو استوارت میل و تکمیل نظریه قدرت خرید پول
۲۶۸	آثار کیفی تغییرات کمی پول
۲۶۹	اناطه و تعلیق تمام عیار ارزش واحد پول بر مقدار آن در نظریه نتیجه گیری
۲۷۲	ارزش ترکیبی پول نقدین یا اسکناس با پشتوانه تعریف شده و تبدیل پذیر .
۲۷۵	ارزش تعلیقی پول اسکناس بدون پشتوانه منطقی
۲۷۷	استحداث " مقیاس ارزش اسکناس " در نظر استامپفهری
۲۷۸	ارزش تعلیقی پول در پرتو دو نظریه درآمدی و روانی پول
۲۸۳	فصل دوم : تحلیل سیستم پرداخت های پولی در شرایط تورمی
۲۸۳	استحداث تورم اعتباری در عصر حاضر
۲۸۴	تورم بعنوا نیک هنجار را قتما دی
۲۸۵	عام البلوا شی و شمول همه گیری تورم
۲۸۹	مقاسد حقوقی و اجتماعی تورم در سیستم پرداختی
۲۹۷	تورم مولودا رشاد پول
۳۰۱	کیمیا گران سیاست پولی و سرنوشت ارزش داخلی و خارجی پول
۳۰۱	سیاست پولی پدیده مستحدث قرن بیستم .

عنوان

صفحه

۳۰۶ استحداث مکاتیمها ی پول اعتباری و تغایر جوهری آن با نقدین

۳۰۷ ما هیت نقود اعتباری در نظر علمای اهل تسنن

۳۰۹ پول اعتباری در نظر شهید صدر

۳۱۰ پول اعتباری در نظر حضرت امام خمینی

۳۱۱ اوراق نقدی در نظر حضرت آیت ا... العظمی منتظری

۳۱۳ بطلان عطف بما سبق داشتن در حکام نقدین در نظریاره‌ای از -

علمای اهل تسنن

۳۱۵ تصریح شهید صدر و آیت ا... بهشتی در اناطه پولیت پول به قدرت -

خرید آن .

۳۱۵ استناد به قاعده لاضرر در رد معیار قدرت خرید

۳۱۷ جواب در رد استناد فوق

۳۲۰ خاتمه: خلاصه و نتیجه گیری

۳۴۴ منابع و مأخذ

(J)

مقدمه:

احکام دادرمدار موضوعات میباشند و تعریف اصل موضوعات بسان کشف احکام شرعی نیا زمندسلطه برمکانیزم استنباط واجتهاد بوده که درحوزه خاص فقا هت تبیین میگردد. پاره ای از موضوعات مثل نماز و روزه و حج و تمام ابعاد و جوانب آن مستنبطه بوده و نیازی به تطبیق و تطابق ندارند. لیکن برخی دیگر از موضوعات علی نحو کلی در اختیار مجتهد قرار داشته و بحسب عرف و شرایط، مصادیق خارجی متفاوتی بخود میگیرند. از آنجا شیکه جرای صحیح احکام الهی منوط به شناخت مصادیق وانطباق آن بر موضوعات و عناوین کلی و متعلقات احکام میباشد بنا بر این عمل تطبیق مصادیق مبتلا به، برای موضوعات کلی خود حاکم عمل اهمیت خواهد بود و باید ادعا ن داشت که، این صحت انطباق است که ضامن جریان صحیح احکام الهی میباشد و پیوند بین احکام شرعی و موضوعات جزئی و قابل اجرا را میسر میسازد.

واژه پول یکی از بیشمار موضوعاتی است که کشف احکام مربوط به آن منوط به ارائه و تبیین دقیق ماهیت پول متداول میباشد. تحولات پولی در یک نگاه تاریخی نشان میدهد که زاین پدیده ها ابتدا بعنوان ابزاری برای تسهیل امر مبادله در بازار اختیار شد، لیکن امروزه خود بازاری را بوجود آورده و آنها را واسطه تبادل خود ساخته و کلیه اهرمهای جریانات اقتصادی را به زیر سلطه خود در کشیده است.

بدین ترتیب با شناخت وسیع و درک عمیق از عنصر پول و نقش خطیر آن در اقتصاد مدرن و بویژه در نظام بانکی جدید و رسالت حقه آن در روابط و معادلات پولی ملی و بین المللی و بررسی وجوه تما یز و تشابه این پدیده

با آنچه در صدامت اسلامی تحت عنوان " نقدین " و در صورتی تحت عنوان دیگری
جریان داشته ، پیگیری احکام متناسب و مترتب بر این موضوع که قاعدتاً " باید
از تعریف دیگری برخوردار باشد خواهیم شد تا ببینیم پول در جریان حیات
اقتصادی ملتها چه هویتی داشته و دارد و نیز چه احکامی بر آن جاری می باشد .
به همین منظور لازم می آید تا ابتدا با تحلیلی تطبیقی از جهات افتراق
سیستمهای مختلف پولی و تبیین ملاکات اعتباریت آنها در پرداخت های
پولی و آنگاه با تحلیلی فقهی در ترسیم حقیقی حرمت ربو و معاملات پولی
ربوی با ملاحظه تعریف نوین از ماهیت موضوع پول در عصر حاضر به تفکیک
دو حوزه پرداخت های پولی ربوی و غیر ربوی بپردازیم .

محتوی رساله ~~مطابق این آنچه در دستور آتی خواهد آمد~~ در تعقیب این هدف کلی
است تا نشان دهد ماهیت جدید پول و پرداخت های پولی عصر جاری مصداقی
است مستحدث از موضوع کلی پول که میبایست احکام متناسب و مقتضی را
استنباط و ارائه داشته و در پرتو آن یک نظام مبادلاتی سالم و تصحیح شده
راپی ریزی کرد .

بخش اول

بررسی جهات افتراق سیستمهای پولی

در تبیین نظام پرداخت های پولی

فصل اول : تعریف و مسلاکات اعتباریت پول

* تئوری مبادله :

امروزه نوعاً " در تحقیقات و بررسی‌هایی که انجام می‌گیرد از همسان آغاز انسان را بعنوان یک موجود اجتماعی مفروض داشته و روح اجتماعی زیستن را الزام لاینفک و ذاتی آن قلمداد می‌کنند و انسان را در ردیف معدود موجوداتی که به صورت گروهی زندگی دارند آورده بدون آنکه به کوچکترین استدلال و اقامه برهانی جهت اثبات آن استناد نمایند.

تصریح روشن قرآنی نیز برای این معنا یعنی اجتماعی بودن انسان صحه می‌گذارد " وجعلناکم شعوباً " و قبائل لتعارفوا ؛ یعنی ما شما را گروه گروه و قبیله قبیله قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. در هر مورد که نسبت به این مسئله حساسیتی نیز نشان داده شده در این اصل که انسان

۱- قرآن کریم، سوره هجرات آیه ۱۳ .

موجودی است اجتماعی کمتر بحث و بررسی و تردید بعمل آمده است .
 واگر نزاع و خلاقی هم واقع شده درصد تعلیل و ریشه یابی علت اجتماعی
 زیستن انسان می باشد .

به یک بیا مختصر باید گفت در اینکه انسان موجود است گروه گرا
 کمتر تردیدی هم مطرح نشده و جمله بر آن اتفاق را یاد آرند آنچه محل
 بحث و نظر بوده اجتماعی بالفطره و یا بالضروره بودن او است .

علی ای حال میتوان گفت که انگیزه انتفاع افراد انسانی از
 یکدیگر مقتضی تمدن و تعاون بوده و خود زمینه ساز و لازمه استقرار
 اجتماع و ایجاد نسب و روابط می باشد یعنی اضطرار و ضرورت بعنوان
 قدر مسلم این ماجرا حکم میکند که انسانها بصورت جمعی و گروهی
 زیسته و نیز به منظور تشریک مساعی و رفع ما یحتاج یکدیگر که بیه
 تنهایی قادر به انجام آن نمی باشند با هم زندگی کنند .

به همین انگیزه انسانها در فرصت های مقتضی و با ترتیبات لازم
 تلاش میکنند تا یا دیگران را به استخدا م خویش در آورده و مستقیماً از
 خدمات و زحمات آنها بهره مند و برخوردار شوند " و رفعنا بعضهم فوق
 بعض درجات لیتخذ بعضهم بعضاً سخریاً " . و یا بطور غیر مستقیم
 از دسترنج و حاصل زحمات آنان با طریق تبادل و تعامل استفاده
 بعمل آورده که در هر صورت چه مشتری کار و خدمات آنها و چه متقاضی
 محصول عمل و تولیدات آنها باشند میبایست در بسترمبا دله کمالاً
 یا خدمات موراً قتمادی خویش را تنظیم نمایند . بدین لحاظ میرهمن
 است که داد و ستد و تبادل امری است اجتناب ناپذیر و حتمی الوقوع .
 مگر نه اینست که فقط در صورت اشتلاف سمع و بصیر و راده و حرکت جمله

۱- قرآن کریم ، سوره زخرف ، آیه ۳۲ .